

TANTÁRGYI ADATLAP

RÖGZÍTETT HOZAMÚ ÉRTÉKPAPÍROK ÉS A PIACI KOCKÁZAT KEZELÉSE

BMEGT35M126

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

RÖGZÍTETT HOZAMÚ ÉRTÉKPAPÍROK ÉS A PIACI KOCKÁZAT KEZELÉSE

Azonosító

BMEGT35M126

A tantárgy jellege

kontaktórási tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés
(minőségértékelés)

típusa

félévközi
érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
Novák Zsuzsanna	egyetemi docens	novak.zsuzsanna@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Pénzügyek Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

angol - ENG

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: **Pénzügy MSc (angol nyelven) 2019/20/1 félévtől ŐSZI kezdés**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Szak: **Pénzügy MSc (angol nyelven) 2019/20/1 félévtől TAVASZI kezdés**

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **3**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2024.12.11.) az 581478/13/2024 iktatószámmon hozott határozatával, amely érvényes 2024.12.11-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A rögzített hozamú értékpapírok a befektetési eszközök széles tárházát ölelik fel, kezdve a (diszkont) kincstár-jegyeiktől egészen a különféle eszközfedezett és strukturált termékekig. Az ezekben az értékpapírokba történő befektetés számos piaci kockázatot von maga után (kamatláb-kockázat, devizakockázat, országgkockázat stb.). A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat ezeknek a pénzügyi termékeknek a legjellemzőbb kockázati sajátosságaival és azok mérésének és kezelésének módjával. Az árazási módszerek általános áttekintését követően a kamatláb-kockázati kitétségekhez kapcsolódó kérdések megvitatására kerül sor, beleértve az átlagidő (duration) és a görbület (konvexitás) számítását. A hallgatóság megismeri a rögzített hozamú értékpapírok alapvető szegmenseit, mint amilyen az állampapírpiac, a jelzálog- és fedezett kötvények, valamint az utóbbi időszakban feltörekvően levő strukturált termékek piaca. A kockázatkezelés kérdéskörét több szempontból is bemutatja a tananyag, azzal hogy kitér a deviza- és kamatlábswapok, az átlagidővel történő fedezés (duration hedging), a CDS-ek és a portfóliókezelés módszereire. A veszteségeloszlás- és kockázati modellek rögzített hozamú értékpapírok esetében történő alkalmazásának rövid be-mutatása is a tananyag része. A tantárgyi tematika részben lefedi az FRM (Financial Risk Manager) vizsga első, harmadik, negyedik és ötödik témakörét (Foundations of Risk Management; Financial Markets and Products, Valuation and Risk Models and Market Risk Management) és a CFA (Chartered Financial Analyst) VII. (Fixed Income) modulját. Ez rendkívül hasznos, a valós életben is kamatoztatható gyakorlati ismeretanyaggal vértezi fel a hallgatókat.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. a rögzített hozamú eszközökkel kapcsolatos piaci kockázatok ismerete;
2. a rögzített hozamú értékpapírok piacának alapvető szegmenseinek ismerete;
3. rögzített hozamú értékpapírok hozamának kiszámítása;
4. a rögzített hozamú értékpapírokkal kapcsolatos piaci kockázatok mérésének lehetőségei;
5. a kockázatmérséklésre alkalmas technikák elsajátítása,

Képesség

1. az önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére;
2. a téma szakirodalmi forrásainak megértésére és feldolgozására;
3. a rögzített hozamú értékpapírok kockázatainak felismerésére és mérésére;
4. a döntéshozatalt támogató számítások elvégzésére.

Attitűd

1. nyitott a pénzügyi szakterület innovációinak megismerésére és adaptálására;
2. a tanulás során együttműködik oktatóval és hallgató társaival;
3. gyarapítja tudását és tájékozódik;
4. használja az IT eszközök által kínált lehetőségeket.

Önállóság és felelősség

1. nyitott a megalapozott kritikai észrevételek elfogadására;
2. a tanulás során együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
3. a pénzügyi döntések során képes megalapozottan mérlegelni
4. átlátja a felelősségvállalás súlyát és jelentőségét, fel tudja mérni a döntések következményeit

Oktatásmódszertan

Előadások, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, szabadon választott feladatok: egyedül és csoportosan megoldandó feladatok, elemző munkák és kiselőadások.

Tanulástámogató anyagok

- Tanulástámogató anyagok
- Kötelező - Compulsory:
- Az előadások prezentációinak anyaga, ami a félév során folyamatosan frissül a tantárgy oldalán. Slideshows of the lectures which will be uploaded continuously during the semester.
- Zvi Bodie-Alex Kane-Alan J. Marcus, Investments, 12th Edition, MacGrawHill, 2021, 14-16 chapters
- CME Group, Interest rates Risk Management for Fixed Income Asset Managers. https://www.cmegroup.com/education/files/AM-001_RiskMgmt-for-Fixed-Income-AM.pdf
- Riskmetrics Group, Risk Management. A Practical Guide. 1st edition. <https://www.msci.com/documents/10199/3c2dcea9-97be-4fb4-befe-a03b75c885aa>
- Ajánlott - Recommended:
- Christian Szylar, Handbook of Market Risk. A One-Stop Guide for the Theories, Applications, and Statistical Methodologies of Market Risk, John Wiley & Sons, 2014
- Philippe Jorion, Financial Risk Manager Handbook (GARP), 6th Edition, Wiley, 2011
- John C. Hull, Risk Management and Financial Institutions, Wiley, 2015
- Steve Allen, Financial Risk Management: A Practitioner's Guide to Managing Market and Credit Risk, Wiley, 2013

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2 pont alatt leírt tanulási eredmények értékelése két évközi zh révén valósul meg (50-50%). A szabadon választott házi feladatok befolyásolhatják az eredményt (50-50%).

Teljesítményértékelési módszerek

A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása - A hallgatóság többletpontokat szerezhethet a szabadon választott házi feladatok megoldásával (feladatmegoldás, elemzés, prezentáció). - Két évközi vizsga teszteli a félév során szerzett elméleti ismereteket és problémamegoldó képességeket. A vizsga munkatervét a szorgalmi időszakban hirdetik meg az oktatók. B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések - A teljes szerzett tudás felmérése a szemeszter alatt történik.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- két évközi zh: 100
- szabadon választott házi feladat: 20

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

50% elérése a két zh és a házi feladatok alapján

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	85-89
Jó	70-84
Közepes	60-69
Elégéséges	50-59
Elégtelen	49

Javítás és pótlás

Az írásos tesztek egyyszer pótolni lehet a szorgalmi időszak alatt.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

kontaktóra	28
szabadon választott házi feladat	20
felkészülés a vizsgára	42
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2024. 11.04-én. Érvényes 2024.11.04-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

- 1 A rögzített hozamú értékpapírok jellegzetességei és kötvényárazás
- 2 A kötvényárfolyam időbeli alakulása
- 3 Kötvényhozamok: lejáratig számított hozam, visszahívásig számított hozam
- 4 A csőd kockázat és hitelkockázat hatása a kötvény árára: CDS és CDO
- 5 A hozamgörbe: elméletek és empirikus eredmények
- 6 A kamatlábak lejárat szerkezete: kamatlábak biztos és bizonytalan környezetben, a lejárat szerkezetre vonatkozó elméletek, várakozási hipotézis, likviditás-preferencia
- 7 Kötvényportfóliók
- 8 A kötvényárfolyam kamatláb-érzékenysége: súlyozott átlagos futamidő és konvexitás
- 9 Passzív és aktív kötvénybefektetés menedzsment stratégiák
- 10 Kamatkockázat kezelés, lineáris kockázat fedezése (forward, futures, swap)
- 11 Kockázati tényezők modellezése, VaR módszerek és modellek, visszamérés (backtesting), stresszteszt és fogatókönyv-elemzés alkalmazása kamatkockázat esetében

További oktatók

Andrea Toto associate professor toto.andrea@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Pénzügyek Tanszék vezetője hagyja jóvá.